

Slowakije

Samenvatting

Het Slowaakse herstel- en veerkrachtplan (*Recovery and Resilience Plan*; RRP) is verdeeld over vijf hoofdcategorieën; groene economie, onderwijs, onderzoek en innovatie, gezondheidszorg en openbaar bestuur en digitalisering. Deze thema's worden verder uitgewerkt in 18 componenten die elk weer bestaan uit verschillende hervormingen en investeringen. Van de investeringen zal 43% worden besteed aan klimaatdoelen, en 21% aan de digitale transitie. Het plan voldoet volgens de Europese Commissie (de Commissie) aan het *do no significant harm*-vereiste. De grootste investeringen vinden plaats op gebied van moderne en betaalbare gezondheidszorg (1163 miljoen euro); duurzaam transport (801 miljoen euro); renovatie van gebouwen (741 miljoen euro); efficiënter bestuur en financiering van wetenschap, onderzoek en innovatie (633 miljoen euro); en digitalisering van Slowakije (615 miljoen euro). Slowakije stelt daarnaast hervormingen voor op het gebied van openbaar bestuur, justitie, pensioenen, gezondheidszorg en klimaat. Het Slowaakse herstelplan omvat in totaal 6,6 miljard euro aan subsidies. Slowakije is niet van plan een beroep te doen op het leningengedeelte van de RRF.

Aansluiting op landspecifieke aanbevelingen

Met de voorgenomen investeringen geeft Slowakije volgens de Commissie goede invulling aan de landspecifieke aanbevelingen die Slowakije heeft gekregen in 2019 en 2020 om te investeren in het economisch herstel, het gezondheidssysteem, onderwijs, en de groene en digitale transitie. Bij deze investeringen sluiten de gekoppelde hervormingen over het algemeen goed aan, wat volgens de Commissie bijdraagt aan de coherentie van het plan.

Slowakije is volgens de Commissie van plan een stevig pakket hervormingen door te voeren. Ten eerste is Slowakije voornemens een hervorming van het pensioenstelsel door te voeren die o.a. de pensioenleeftijd koppelt aan de levensverwachting. Daarnaast wil Slowakije meerjarige uitgavenplafonds introduceren. Om overheidsgeld zo effectief mogelijk in te zetten wordt ook een hervorming van het kader voor publieke investeringen voorgesteld. Deze hervormingen zullen volgens de Commissie bijdragen aan meer duurzame overheidsfinanciën.

In het RRP van Slowakije zijn hervormingen opgenomen die het justitiële systeem moeten versterken en corruptie en witwassen moeten tegengaan. Hiermee geeft Slowakije gehoor aan de aanbevelingen op het gebied van rechtsstatelijkheid. Slowakije is van plan het justitiële systeem te reorganiseren, wat onder andere ervoor moet zorgen dat rechters zich beter kunnen specialiseren. Dit zou volgens de Commissie de kwaliteit en consistentie van het gerechtelijk apparaat ten goede komen en tevens de risico's op corruptie verminderen. In het RRP worden middelen aangewend om deze reorganisatie te realiseren. Via het dit jaar opgerichte Administratief Hooggerechtshof wordt daarnaast het onafhankelijk toezicht op het gerechtelijk apparaat versterkt. Verschillende hervormingen moeten witwassen tegengaan, zo moet het makkelijker worden financiële middelen te bevriezen en wordt de politie gemoderniseerd.

Veel aandacht gaat uit naar de modernisering van het gezondheidsstelsel. Slowakije is o.a. van plan het ziekenhuisnetwerk te optimaliseren, het management van de grootste ziekenhuizen te centraliseren, minimumeisen aan de omvang van zorgdiensten te introduceren en te investeren in ziekenhuizen en andere zorgfaciliteiten. Extra aandacht gaat uit naar geestelijke en langdurige gezondheidszorg.

Slowakije investeert onder het RRP veel in onderwijs en (her)scholing. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan kwetsbare kinderen door bijvoorbeeld toegang tot vroege scholing te verbeteren voor kinderen onder de 5 jaar. De Commissie is van mening dat dit ook kan bijdragen aan de inclusie van Roma, hoewel dit in het RRP van Slowakije zelf niet verder wordt uitgewerkt. Slowakije heeft ook een brede uitdaging op gebied van gendergelijkheid, getuige zijn lage positie op de Europese *Gender Equality Index*.¹ De genoemde maatregelen op gebied van scholing zullen volgens de Commissie kunnen bijdragen aan gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen. Ook volgens het kabinet kunnen deze maatregelen een bijdrage leveren aan gendergelijkheid, maar Slowakije

¹ <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2020>

zal nog meer maatregelen, ook op andere terreinen, moeten nemen om dit doel daadwerkelijk naderbij te brengen.

Om gehoor te geven aan de aanbeveling van de Commissie om het bedrijfsklimaat te verbeteren heeft Slowakije een drietal hervormingen opgenomen in haar RRP. Deze hervormingen moeten de administratieve lasten van bedrijven verlagen, insolventieraamwerken digitaliseren en harmoniseren en procedures t.a.v. publieke aanbesteding efficiënter maken.

De Commissie is van oordeel dat het plan in voldoende mate een significant deel van de uitdagingen uit de landspecifieke aanbevelingen van 2019 en 2020 adresseert. Het kabinet kan zich hierin vinden.

Mijlpalen en doelen

De uitvoeringshandeling omvat 196 mijlpalen en doelen voor de diverse hervormingen en investeringen. De Commissie stelt dat de reikwijdte en de aard van mijlpalen en doelstellingen over het algemeen alomvattend en coherent is. Het tijdspad van mijlpalen en doelen is passend, waarbij hervormingen meestal vooraf gaan aan investeringen. Het kabinet kan zich vinden in de geformuleerde mijlpalen en doelen, die een voldoende mate van concreetheid hebben.

Controlesystemen

De Commissie concludeert dat over het algemeen de relevante actoren voor controle en audit duidelijk zijn gedefinieerd en dat de verdeling van de functies van de audit autoriteit goed is uiteengezet. De Nationale Implementatie en Coördinatie Autoriteit van Slowakije is verantwoordelijk voor het opstellen en versturen van de financieringsverzoeken en de samenvattingen van de audits. De Commissie geeft aan dat op dit moment de regeling voor het voorkomen van dubbele financiering nog niet erg gedetailleerd is. Slowakije benadrukt dat het toegewijd is om dubbele financiering te voorkomen, echter is de wettelijke basis hiervoor nog niet gelegd. De Slowaken hebben hiervoor wel een conceptwet in de maak. Deze wet zal als een mijlpaal worden opgenomen in het uitvoeringsbesluit, en deze mijlpaal dient te worden voltooid voordat uitbetalingen kunnen volgen. De Commissie zal erop toe zien dat het controlesysteem toereikend is voordat verdere financiering mogelijk is.

Eindoordeel kabinet

Op basis van bovenstaande kan het kabinet zich vinden in de positieve beoordeling van het Slowaakse herstelplan door de Commissie. Het kabinet kan zich ook vinden in de mijlpalen en doelen en bijbehorende bedragen die in de uitvoeringshandeling zijn geformuleerd. Het kabinet is daarom voornemens in te stemmen met het voorgestelde uitvoeringsbesluit van de Raad.